

Neumann- kontra Gutenberg-
galaxis?
Különös tekintettel a generációs
olvasási szokásokra

Bujdosóné Dani Erzsébet
DE-IK
2012.
Veszprém

„Amilyen az olvasók fogadtatása, olyan a könyvecskék sorsa.” (Terentianus)

„A könyveknek meg van a maguk sorsa.”

- Gutenberg-galaxis
- Az írásbeliség fontossága
- Az olvasás jelentősége
- „Másodlagos oralitás”
- Az írásos kommunikáció hegemóniája

!!!!

- A fejlett demokráciák törvényszerűsége – alapfeltételek
- A Neumann-galaxis új jelenségei
- Az olvasási tevékenység átalakulása
- KÉRDÉS: nyomtatott vagy e-book???
- Az IGAZI KÉRDÉS: a kérdéssé vált olvasás

?? Kérdéseink ??

- Elsodorja-e az új galaxis az olvasást?
- Lehet tenni ellene?
- Vannak eszközeink? (E-book?)
- Az „olvasó” újradefiniálása?
- Az információhordozó hogyan befolyásolja az olvasást?
- Vannak generációs szakadékok?
- A különbségek szignifikánsak vagy csak a „szokásosak”?

Az olvasás típusai

- 1. tanulás céljából történő olvasás
- 2. ismeretszerző olvasás
- 3. funkcionális olvasás (funkcionális analfabétizmus)
- 4. szórakozási célú olvasás
- 5. áttekintő olvasás
- 6. korrektúraolvasás
- 7. javító/ellenőrző olvasás

(Tóth László)

A generációk és az olvasás

- Baby-boom (az 1946-64 között születettek)
 - 52 %
- X-generáció (1965-1982 – egyes források szerint 1975)
 - 71 %
- Y-generáció (1982-1995)
 - 76-81 %
- Z-generáció (1995 után születettek, más források szerint a '90-es évek eleje és a 2000 utáni generáció)
 - 91 %

Digitális bevándorló

Digitális bennszülött

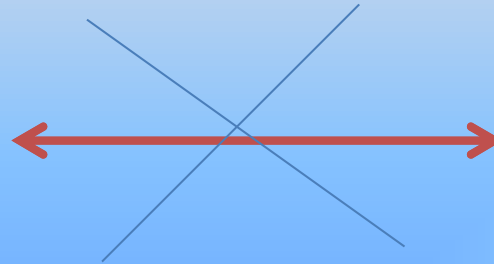
Bit-generáció

Olvasási jellemzők a generációkban

	Baby-boomer	X-generáció	Y-generáció	Z-generáció
	Digitális bevándorlók		Digitális ben születettek	
			Bit-generációk	
Az információhoz való hozzáférés gyorsaságának igénye	átlagos	gyorsuló	felgyorsult	azonnali hozzáférés igénye
Naprakésztség	nem kifejezetten fontos	fontos	nagyon fontos	központi fontosságú
Információ-kompetencia	nagyon fontos	fontos	fontos	érdektelen
Továbbtanulás	ált. nincs jelentősége	kevésbé fontos	fontos	fontos
Élethosszig való tanulás	nem fontos	kevésbé fontos	fontos	nagyon fontos
„Big picture”	nagyon fontos	fontos	nem fontos	nincs jelentősége
Lineáris olvasás vagy hipertext	lineáris olvasás	lineáris és hipertext	kevés lineáris, a több hipertext	zömmel hipertext
Aktív vagy passzív olvasás	passzív	passzív	aktív	aktív
Szépirodalom	magas százalék	magas százalék	csökkenő százalékos arány	eltűnő mérhetőség
Szakirodalom	magas százalék	magas százalék	magas százalék	közepes mérték
E-book használata	nem jellemző	nem kifejezetten jellemző	jellemző	erősen jellemző
Kritikai szemlélet	erősen fejlett	fejlett	átlagos	fejletlen
Digitális média használata	kapcsolattartás	szórakozás	tanulás, szórakozás, kommunikáció	kommunikáció, szórakozás, tanulás

Gutenberg kontra Neumann

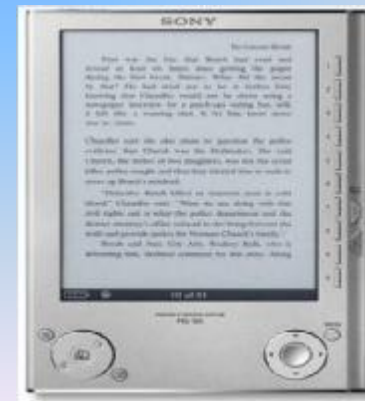
Nyomtatott könyv

E-book

- eszköz- és energia-független
- organikus
- előállítása drága
- megjelenési sebessége lassú
- az antropomorf világ része

- eszköz- és energiafüggő
- romlandó technikai termék
- beépített elavulás
- előállítása olcsó
- megjelenési sebessége gyors
- a virtuális világ része

Szimbiotikus együttélés és szerepmegosztás

- Szerep és kategória
- A szöveg kérdése
- A könyvpiaci helyzet
- Szerepmegosztás
- Magyarország
- A tudás kérdése

Eszközeink

- A digitális világhoz való alkalmazkodás
- 1. A könyvtár
 - Generációs eltérések figyelembe vétele
- 2. E-book
 - A tipográfiai ember túlélése
 - Nemzedék- és korosztályfüggő
 - A szépirodalom digitalizálása

Összegzés

- ELSODORJA-E az új galaxis az olvasást?
- Lehet tenni ellene?
- Vannak eszközeink? (e-book?)
- Vannak generációs szakadékok?
- A különbségek szignifikánsak vagy csak a „szokásosak”?
- Az „olvasó” újradefiniálása?
- NEM, nem sodorja el.
- IGEN.
- VANNAK (pl. e-book)
- VANNAK.
- SZIGNIFIKÁNSAK.
- HOGYAN???

**KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

